

ल.पा. योजना नानिवडे (वाडेकरवाडी) ता. वैभववाडी
जि. सिंधुदुर्ग येथे धरण स्थळी “धरण देखरेख व
माहिती व्यवस्थापन प्रणाली (Dam monitoring and
Data Management Techniques)” प्रायोगिक
तत्वावर बसविण्याबाबतच्या अंदाजपत्रकास
प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
मृद व जलसंधारण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: प्रमा: २०२३/प्र.क्र.५८९/जल-१
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक: ०८ जानेवारी २०२४

वाचा: अप्पर आयुक्त जलसंधारण तथा मुख्य अभियंता, मृद व जलसंधारण प्रादेशिक क्षेत्र, पुणे यांचे पत्र क्र.
प्रशा-३/५२९५, दि. १२.१०.२०२३

प्रस्तावना:

संदर्भाधिन पत्रान्वये मृद व जलसंधारण विभागाच्या जलसंधारण उपचार बांधकामांमध्ये “धरण देखरेख व माहिती व्यवस्थापन प्रणाली (Dam monitoring and Data Management Techniques)” प्रायोगिक तत्वावर वापरण्यासंबंधी प्रस्ताव शासनास सादर करण्यात आलेला आहे. धरण सुरक्षा कायदा २०२१ संपूर्ण देशात दि. ३०.१२.२०२१ पासुन लागु करण्यात आलेला आहे. धरण सुरक्षा कायदा २०२१ च्या कलम ३० नुसार प्रत्येक धरणावर स्वतंत्र धरण सुरक्षा युनिट तयार करणे बंधनकारक करण्यात आलेले आहे. सदर कायद्यानुसार धरणांच्या क्षतीग्रस्त होणारी जीवित व वित्तीय हानी टाळण्याच्या अनुषंगाने धरणांचे निरीक्षण, तपासणी तसेच देखभाल व दुरुस्ती अनुषंगिक बाबी बंधनकारक करण्यात आल्या आहेत.

त्यानुषंगाने ल.पा. योजना नानिवडे (वाडेकरवाडी) ता. वैभववाडी जि. सिंधुदुर्ग येथे धरण स्थळी जलसाठा व धरणपातळी संनियंत्रित करण्यासाठी “धरण देखरेख व माहिती व्यवस्थापन प्रणाली” प्रायोगिक तत्वावर बसविणे प्रस्तावित आहे. प्रस्तावित करण्यात आलेली प्रणालीमध्ये आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करण्यात आलेला असून मुख्य लक्ष ॲटोमेशन वर केंद्रित करण्यात आलेले आहे. धरणाच्या सद्यस्थितीची माहिती मिळवणे हे या प्रणालीचे उद्दिष्ट आहे. या प्रणालीमध्ये माहिती मिळवणे, व्यवस्थापन करणे, संकलित करणे व विविध पद्धतीने प्रदर्शित करणे याबाबींचा समावेश आहे. तसेच सदर प्रणालीमध्ये आलर्म सिस्टीमचा समावेश करण्यात आलेला असून त्यामुळे तात्काळ माहिती मिळून पुर नियंत्रण व कोणत्याही प्रकारचे नुकसान थांबविण्यास मदत होईल.

धरण सुरक्षितता कायदा २०२१ नुसार संपूर्ण महाराष्ट्रातील निर्दिष्ट (Specified Dams) धरणांच सुरक्षिततेच्या दृष्टिने योग्य प्रकारे संनियंत्रण करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी कार्यक्षेत्रातील निर्दिष्ट धरणांच्या अनुषंगाने (Specified Dams) योग्य ते संनियंत्रण करण्यसाठी प्रत्येक निर्दिष्ट

धरणस्थळी जलसाठा व धरणपातळी संनियंत्रण करण्यासाठी आधुनिक पद्धतीची, Digital monitoring यंत्रण / उपकरणे बसविणे व सदर यंत्रणा २४/७ कार्यरत ठेवणे आवश्यक आहे. यासाठी अश्या प्रकारच्या “धरण देखरेख व माहिती व्यवस्थापन प्रणाली (Dam monitoring and Data Management Techniques)” उपयुक्त असणार आहे. त्यामुळे ल. पा. योजना नानिवडे (वाडेकरवाडी) ता. वैभववाडी जि. सिंधुदुर्ग येथे धरण स्थळी “धरण देखरेख व माहिती व्यवस्थापन प्रणाली (Dam monitoring and Data Management Techniques)” प्रायोगिक तत्वावर बसविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

ल.पा. योजना नानिवडे (वाडेकरवाडी) ता. वैभववाडी जि. सिंधुदुर्ग येथे धरण स्थळी “धरण देखरेख व माहिती व्यवस्थापन प्रणाली (Dam monitoring and Data Management Techniques)” प्रायोगिक तत्वावर बसविण्याबाबतच्या रु. ९,२२,०९०/- (अक्षरी रूपये नऊ लक्ष बावीस हजार नव्वद फक्त) या किंमतीच्या प्रस्तावास खालील अटींच्या अधीन राहून प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

१. सदर अंदाजपत्रकास सक्षम प्राधिकारी यांनी तांत्रिक मान्यता द्यावी.
२. कामाचा दोष दायित्व कालावधी (Defect Liability Period) हा ५ वर्ष राहील.
३. कामाची गुणवत्ता उत्तम दर्जाची राहील याची सर्वस्वी जबाबदारी जलसंधारण अधिकारी/ उपविभागीय जलसंधारण अधिकारी/ जिल्हा जलसंधारण अधिकारी यांची राहील. गुणनियंत्रण चाचण्या मापदंडानुसार करण्यात याव्यात.
४. काम पूर्ण झाल्यानंतर कामाची गुणनियंत्रणाच्या दृष्टीने विभागाच्या दक्षता व गुणनियंत्रण पथकाकडून तपासणी करण्यात यावी.
५. सदर प्रस्ताव प्रादेशिक जलसंधारण अधिकारी यांचे स्तरावर तपासणी केली असल्याने प्रस्तावात अपूर्ण माहिती किंवा चूकीची माहिती दिल्याचे निर्दर्शनास आल्यास यास सर्वस्वी प्रादेशिक जलसंधारण अधिकारी व त्यांचे अखत्यारीतील संबंधीत क्षेत्रीय अधिकारी जबाबदार राहतील.
६. केलेल्या कामाचा तपशील ग्रामसभेसमोर ठेवण्यात यावा.
७. धरण स्थळी “धरण देखरेख व माहिती व्यवस्थापन प्रणाली (Dam monitoring and Data Management Techniques)” बसविण्यात यावी व त्याबाबतचे उपयुक्तता अहवाल शासनास सादर करण्यात यावा.

२.० या योजनेच्या कामावर होणारा खर्च खालील लेखाशिर्षाखाली मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

लेखाशिर्ष मागणी क्र.झेड एच- ५

(०२)(०२) लहान पाटबंधारे योजना

४७०२ ए ०५५

१०१ ते २५० हेक्टर सिंचन क्षमता

परिक्षण व दुरुस्ती (कार्यक्रम)

५३, मोठी बांधकामे

३. प्रस्तुत आदेश प्रशासकीय विभागांना प्रदान करण्यात आलेल्या शक्तीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०२४०१०८११४८५०८१२६ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्र. नि. पाटील)

कार्यकारी अभियंता तथा अवर सचिव

महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री, यांचे अप्पर मुख्य सचिव.
- ३) मा. विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद /विधान सभा, विधान मंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
- ४) सर्व मा. संसद सदस्य, विधान मंडळ सदस्य, महाराष्ट्र राज्य.
- ५) सर्व मा. मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ६) मा. मंत्री (मृद व जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव
- ७) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य.
- ८) सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अप्पर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव.
- ९) मा. सचिव (मृद व जलसंधारण) यांचे स्वीय सहाय्यक
- १०) महालेखापाल -१ (लेखा व अनुज्ञेयता) (लेखा परिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ११) आयुक्त मृद व जलसंधारण, जल आयुक्तालय, छत्रपती संभाजीनगर.

- १२) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ, छत्रपती संभाजीनगर.
- १३) अपर आयुक्त तथा मुख्य अभियंता, मृद व जलसंधारण प्रादेशिक क्षेत्र, पुणे, नागपुर.
- १४) प्रादेशिक जलसंधारण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग, सर्व.
- १५) जिल्हा जलसंधारण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग, सर्व.
- १६) कार्यासन अधिकारी (जल-४), जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १७) निवड नरस्ती (जल-१)

मृद व जलसंधारण विभाग

जोडपत्र ‘अ’

ल.पा. योजना नानिवडे (वाडेकरवाडी) ता. वैभववाडी जि. सिंधुदुर्ग येथे धरण स्थळी “धरण देखरेख व माहिती व्यवस्थापन प्रणाली (Dam monitoring and Data Management Techniques)” प्रायोगिक तत्वावर बसविण्याबाबतच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणेबाबत गोषवारा...

शासन निर्णय क्रमांक: संकिर्ण-२०२३/प्र.क्र- ५८९/जल-१, दिनांक:- ०८ जानेवारी २०२४.

अक्र.	शीर्ष/उपशीर्ष कामे	ल.पा. योजना नानिवडे (वाडेकरवाडी) ता. वैभववाडी जि. सिंधुदुर्ग
	PART I	
१.	ओ - संकिर्ण	७,७४,८६५.००
	एकूण PART I	७,७४,८६५.००
	PART II	
२.	वस्तु व सेवा कर १८%	१,३९,४७६.००
३.	कामगार विमा १%	७,७४९.००
	एकूण PART I + PART II	१,४७,२२५.००
	एकूण (Say)	९,२२,०९०.००

एकूण रु. ९,२२,०९०/- (अक्षरी रूपये नऊ लक्ष बावीस हजार नव्वद फक्त)

(प्र. नि. पाटील)
कार्यकारी अभियंता तथा अवर सचिव
महाराष्ट्र शासन